

De beïnvloeding van het milieu, met name de verdroging, stelt een limiet aan de grondwaterwinning in ons land. Toename van het gebruik van oppervlaktewater wordt als oplossing aangedragen. Inzet van oppervlaktewater is echter niet eenvoudig. Een kostbare, uitgebreide, industrieel aandoende zuivering en een overbruggingsvoorraad van meerdere weken zijn noodzakelijk. Beide hebben hun eigen gevolgen voor het milieu- en ruimtegebruik. Hiernaast is het distributienet van een typisch grondwaterbedrijf met soms tientallen grondwaterpompstations geheel afwijkend van dat van een oppervlaktewaterbedrijf dat een grote hoeveelheid water op een enkel punt produceert. Overschakeling naar oppervlaktewater vergt zodoende wijziging van het distributienet. Een net met water dat nu eens uit oppervlakte- en dan weer uit grondwater is geproduceerd kent specifieke kwaliteitsproblemen in samenhang met variaties in zoutgehalte, hardheid en temperatuur. Een sterke kwaliteitsfluctuatie kan voor bepaalde (professionele) gebruikers inacceptabel zijn.

Diepte-infiltratie voorkomt bovenstaande problemen. Het maakt een optimale combinatie mogelijk van grond- en oppervlaktewater, onder gelijktijdige reductie van de verdrogingsproblematiek. Het 'toekomstige grondwaterbedrijf' neemt daartoe langs een van de grote rivieren oppervlaktewater in, dat ter plaatse aan een vèrgaande voorzuivering wordt onderworpen. Het transporteert dit water vervolgens via lange leidingen naar een groot aantal van zijn grondwaterpompstations, waar het via diepinfiltratie in de grond wordt geleid.

Deze aanvulling van het plaatselijke grondwater bedraagt bij geen van de stations meer dan zeg 75% van de win-capaciteit. Vanuit milieu-optiek staat dit gelijk aan een reductie van de grondwaterwinning met maximaal 75%; voorwaar een aanzienlijke bijdrage aan de oplossing van de verdrogingsproblematiek. Door maximering van de infiltratie tot 75% van de gewonnen hoeveelheid kan worden gegarandeerd, dat al het geïnfilterde water weer wordt teruggewonnen. Verlies van kostbaar infiltratiewater wordt hiermee voorkomen, evenals een onbeheerste verspreiding van dit water in de ondergrond. De bodem-passage zorgt ervoor dat het teruggewonnen water een constante kwaliteit heeft, zowel chemisch als wat betreft temperatuur. De vèrgaande voorzuivering die het infiltratiewater tevoren noodzakelijkerwijs heeft ondergaan voorkomt

verontreiniging van de bodem en garandeert de kwaliteit van het herwonnen water. Hierdoor kan de nazuivering beperkt blijven, mogelijk zelfs ongewijzigd. De kwaliteit zal in een aantal gevallen kunnen verbeteren. Zo kunnen nitraat-, sulfaat- en ijzerconcentraties afnemen.

De winningsmiddelen op de grondwaterpompstations kunnen in principe ongewijzigd blijven. Aangezien het water vanuit de bestaande pompstations wordt geleverd, geldt hetzelfde voor het distributienet. Onderbreking van de toevoer van (gezuiverd) oppervlaktewater heeft nu geen invloed op de leveringszekerheid. De winning kan immers door-draaien zonder infiltratie. Hiermee is de noodzakelijke overbruggingscapaciteit gegarandeerd, zonder extra ruimtebeslag. Het in de omgeving aanwezige natuurlijke grondwater verandert hierdoor automatisch in een 'strategische voorraad', daar het voortdurend aanwezig is voor gebruik, mocht levering van (gezuiverd) oppervlaktewater onverhoopt stagneren. Zelfs bij vergroting van de productie van een pompstation met 25%, zou bij 75% aanvulling de onttrekking van natuurlijk grondwater met 69% afnemen. Het lijkt derhalve alleszins denkbaar om tegelijkertijd zowel de drinkwaterproductie-capaciteit op grondwaterpompstations te vergroten als de verdroging verregaand te bestrijden. Ook zou het op een dergelijke basis denkbaar zijn het aantal pompstations in de toekomst uit te breiden, zonder netto belasting van het milieu. Op deze wijze zou handen en voeten worden gegeven aan het begrip 'strategische voorraad', met garantie van leveringszekerheid, drinkwaterkwaliteit en behoud van onze natuur.

De geschetste aanpak zou bespoedigd kunnen worden indien het op 5 augustus jl. in de Staatscourant afgedrukte 'Ontwerp-besluit milieu-effectrapportage 1993' ten behoeve van deze ontwikkeling positief kan worden geïnterpreteerd. De lijst 'Activiteiten en besluiten ten aanzien waarvan het maken van een milieu-effectrapportage verplicht is', punt 15, zegt er het volgende over: 'Infiltratie van water in de bodem of grondwateronttrekking met uitzondering van gevallen waarin het water binnen een straal van 500 meter weer volledig in hetzelfde watervoerend pakket wordt teruggebracht en niet in kwaliteit achteruit gaat'.

Ir. T. N. Olsthoorn
Hoofd Sector Hydrologie
Gemeentewaterleidingen

Milieumeetlat voor bestrijdingsmiddelen klaar voor praktijktoets

De milieumeetlat voor bestrijdingsmiddelen, die telers inzicht moet geven in de milieugevolgen van hun bestrijdingsmiddelengebruik, is rijp voor een test in de praktijk. Het Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) is twee jaar bezig geweest met de ontwikkeling. Nu zal de meetlat in de praktijk worden uitgetest. Hiervoor werkt het CLM samen met de kerngroep Meerjarenplan Gewasbescherming van het Informatie en Kennis Centrum (IKC) en de dienst Landbouwvoorlichting (DLV).

Onlangs publiceerde het CLM de notitie 'Milieumeetlat voor bestrijdingsmiddelen - toetsing en bijstelling' waarin verslag wordt gedaan van de ontwikkeling van de meetlat tot een voorlichtings- en managementsinstrument.

De milieumeetlat is een denkbeeldige liniaal die elk bestrijdingsmiddel milieubelastingspunten geeft voor de belangrijkste milieurisico's: risico van uitspoeling naar het grondwater, risico voor bodemleven en risico voor waterorganismen. De puntentoekening is gebaseerd op normen die in het Meerjarenplan Gewasbescherming worden genoemd. (persbericht CLM)

GS Zuid-Holland willen WVO-vergunningen voor de glastuinbouw

Gedeputeerde Staten (GS) van Zuid-Holland willen dat glastuinbouwbedrijven in Zuid-Holland uiterlijk begin 1995 over een WVO-vergunning (Wet Verontreiniging Oppervlaktewater) beschikken. Daarmee moet een einde komen aan het gedogen van lozingen op het oppervlaktewater zonder WVO-vergunning. GS zullen hierop aandringen bij de waterschappen, die verantwoordelijk zijn voor de WVO-vergunningverlening. Dit blijkt uit de beantwoording van vragen die zijn gesteld door Statenleden van de PvdA. GS verwachten dat alleen de vergunningverlening aan nieuwe bedrijven en de inhaalprogramma's voor bestaande bedrijven door de Hoogheemraadschappen van Schieland en Rijnland leiden tot voldoende vergunningen. Dit in tegenstelling tot de plannen van Delfland en het Zuiveringschap Hollandse Eilanden en Waarden om voor bestaande bedrijven te wachten op algemene regelgeving van de minister van Verkeer en Waterstaat. Zij gaan er vanuit dat deze regelgeving de vergunningverlening vervangt. (persbericht provincie Zuid-Holland)